

Paddenstoelen- transect Liedekerke revisited

Peter Van de Kerckhove en Kris Vandekerckhove

*Zicht op het transect in het bosreservaat
Liedekerkebos*

Zo'n kleine tien jaar is het al geleden dat onze betreunde collega Ruben Walleyen een transect in het Liedekerkebos inventariseerde op paddenstoelen. Dit jaar waren een aantal studenten biologie van de universiteit Gent bereid om deze inventarisatie te herhalen in het kader van hun bachelorproef. Ze kregen daarbij professionele hulp van Felix Hampe en Mieke Verbeken van de onderzoeksgroep Mycologie en vrijwillige medewerkers Nathan Schoutteten en Peter Verstraeten. Omwille van de inplanning van de stages in het voorjaar, werd door de mycologen voorgesteld de vergelijking te maken tussen de voorjaars- en najaarsvondsten en na te gaan of inzamelen in het (prille) voorjaar belangrijke nieuwe vondsten oplevert.

De opnames van Ruben zijn uitgevoerd op 21/09/2006, 11/10/2006, 30/07/2007, 14/09/2007 en 11/10/2007. De studentes Mieke Burrick, Birgit Goeminne en hun begeleiders bezochten dezelfde plots opnieuw op 17/02/2014, 24/02/2014 en 05/03/2014, een beperkter aantal bezoeken in kortere tijdsperiode dus.

Voorjaar versus najaar

Dat er in deze periode en met minder bezoeken minder soorten werden gevonden, was geen verrassing. De voorjaarsopnames leverden in totaal 70 soorten op ten opzichte van 179 soorten in het najaar. Slechts 24 soorten waren gemeenschappelijk. Er werden dus 46 nieuwe soorten opgelijst voor dit transect, wat duidelijk bewijst dat voorjaarsinventarisaties zeker de moeite lonen om een beter totaalbeeld van de mycoflora te verkrijgen.

*Adonismycena (Mycena adonis),
een bijzonder fraai paddenstoeltje op
fijn dood hout.*

Functionele ecologische groepen

Er werd ook aandacht besteed aan de verdeling van de functionele ecologische groepen in beide periodes. Zoals verwacht is het aantal ectomycorrhizavormende soorten veel lager in het voorjaar. Dit laag percentage is vooral te wijten aan het ontbreken van gordijnzwammen, russula's, vezelkoppen en melkzwammen. Dat zijn allemaal paddenstoelen die suikers ontvangen via de mycorrhiza op de wortels van bomen ontvangen, en in ruil voedingsstoffen en water leveren aan de boom. Wanneer het bladerdek en dus

fotosynthese nog ontbreken, staat ook de groei van deze zwammen op een laag pitje en wordt er niet geïnvesteerd in vruchtlichamen (paddenstoelen). Ook strooi-selverterende soorten zijn logischerwijze talrijker op het moment van de bladval en duidelijk minder goed vertegenwoordigd in de lente. Omdat deze groepen minder aanwezig zijn in het voorjaar is logischerwijze het aandeel van dood-hout-verte-rende soorten in het voorjaar veel groter. Vooral het groot aantal korstzwammen (*Corticaceae*) valt op.

Rodellijstsoorten

Van de gevonden soorten is enkel krulhaarkelkzwam (*Sarcoscypha austriaca*) opgenomen op de Rode Lijst van Walleyen & Verbeken (2000), onder de categorie 'kwetsbaar'. De Vlaamse rode lijst omvat echter maar een beperkt aantal groepen. Wanneer we de rode lijst van Nederland hanteren, die alle paddenstoelen omvat, dan blijken 7 van de 70 gevonden soorten op de lijst te staan. Drie soorten in de categorie 'ernstig bedreigd': grauw oorzwammetje (*Crepidotus autochtonus*), elzenmosklokje (*Galerina heimansii*) en gewone inkttruffel (*Melanogaster ambiguus*); 'bedreigd' is verblekende franjehoed (*Psathyrella cernua*), 'kwetsbaar' zijn adonismycena (*Mycena adonis*) en roze peutermycena (*Mycena smithiana*). Takkenfranjehoed (*Psathyrella senex*) tenslotte behoort tot de categorie 'gevoelig'.

We kunnen besluiten dat dergelijke voorjaarsopnames, hoe beperkt ook, een belangrijke aanvulling kunnen betekenen om een beter totaalbeeld te verkrijgen van de mycoflora van onze bosreservaten. Verder leverde deze inventarisatie een aantal interessante nieuwe vondsten op die de mycologische waarde van het bosreservaat nog verder versterken en bevestigen. De samenwerking met de studenten en hun begeleiders verliep heel goed en was ook voor ons heel nuttig en leerrijk. Voor herhaling vatbaar dus.

De gewone inkttruffel (*Melanogaster ambiguus*) staat op de Nederlandse rode lijst vermeld onder de categorie 'ernstig bedreigd'.

Onder links: Krulhaarkelkzwam (*Sarcoscypha austriaca*) staat op de Vlaamse rode lijst in de categorie 'kwetsbaar'. Hij is enkel met microscoop te onderscheiden van de iets algemenere rode kelkzwam.

Het onderzochte transect omvat een gradient van vochtig voedselrijk (langs de Hollebeek) naar droog en zuur op het plateau, en bevat vrij veel dood hout, wat de soortenrijkdom mee verklaart.

